

BOSHLANG‘ICH SINIF MATEMATIKA DARSLARIDA O‘YIN TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH METODIKASI

Abdullayeva Nargiza Roxataliyevna

Qo‘qon davlat universiteti boshlang‘ich ta‘lim kafedrası katta o‘qituvchisi,

Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 2-kurs talabalari

G‘afforova Dilrabo Alisher qizi,

Mirtemirova Durdona Doniyor qizi

Annotatsiya: Boshlang‘ich sinflarda matematika fanini o‘qitishda o‘yin texnologiyalaridan foydalanish o‘quv jarayonini jonlantiradi, darsni qiziqarli va samarali olib borishga yordam beradi. Ushbu maqolada boshlang‘ich sinif matematika darslarida o‘yin texnologiyalaridan foydalanish bosqichlari haqida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: mantiqiy tafakkur, didaktik o‘yin, rolli o‘yin, xarakatli o‘yin, ijodiy fikr, ijodiy qobiliyat, hissiy-baholash, ijodkorlik

Bugungi kunda ta‘lim tizimida o‘quvchilarning faolligini oshirish, ularni mustaqil fikrlashga, ijodiy yondashishga o‘rgatish dolzarb masalaga aylangan. Ayniqsa, boshlang‘ich sinflarda matematika fanini o‘qitishda o‘yin texnologiyalaridan foydalanish o‘quv jarayonini jonlantiradi, darsni qiziqarli va samarali qiladi.

O‘yin faoliyati orqali o‘quvchilar matematik tushunchalarni osonroq anglaydilar, hisoblash ko‘nikmalari mustahkamlanadi va mantiqiy fikrlash rivojlanadi.

O‘yin texnologiyasi — bu o‘quvchilarning o‘rganish jarayonini o‘yin shaklida tashkil etish orqali ularning bilim olishga bo‘lgan motivatsiyasini kuchaytiruvchi pedagogik metoddir.

Matematika darslarida o‘yinli faoliyat:

1. o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otadi;
2. faol ishtirokni ta‘minlaydi;
3. fikrlash va mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

O‘yinlar turiga ko‘ra quyidagilarga bo‘linadi:

1. Didaktik o‘yinlar – bilim, ko‘nikma va malakalarni mustahkamlashga qaratilgan o‘yinlar.

Misollar: “Kim tez hisoblaydi?”, “To‘g‘ri javobni top”, “Sonni top”

2. Rol o‘yinlari – o‘quvchilar ma‘lum rollarni bajarish orqali bilimlarni amalda qo‘llaydilar.

Masalan: “Do‘konda” o‘yini – bunda o‘quvchilar sotuvchi va xaridor roliga bo‘lib, pul birliklari bilan ishlashni o‘rganadilar.

3. Mantiqiy o‘yinlar – fikrlashni, diqqatni va eslab qolishni rivojlantiruvchi mashg‘ulotlar.

Masalan: “Ortqacha sonni top”, “Ketma-ketlikni davom ettir”.

4. Harakatli o‘yinlar – jismoniy faollikni oshiruvchi va sonlar bilan bog‘liq topshiriqlarni bajarish orqali bilimni mustahkamlovchi o‘yinlar.

Masalan: “Sonlarni bos”, “7 ga bo‘linadigan sonni top va joyida sakra”.

Boshlang‘ich sinf matematika darsida o‘yin texnologiyasini qo‘llash quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Dars mavzusiga mos o‘yin tanlanadi;
2. O‘yin qoidalari tushuntiriladi;
3. Zarur materiallar (kartochkalar, raqamlar, belgilar) tayyorlanadi.

O‘yinli faoliyat orqali:

1. o‘quvchilarda ijodiy tafakkur shakllanadi;
2. matematika faniga qiziqish ortadi;
3. muloqot madaniyati rivojlanadi;
4. hamkorlikda ishlash ko‘nikmasi paydo bo‘ladi;
5. darsning samaradorligi oshadi.

O‘yin texnologiyasi — bu shunchaki o‘yin emas, balki o‘quvchini bilim olish jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiruvchi metodik vositadir.

Boshlang‘ich sinf matematika darslarida o‘yin texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga, to‘g‘ri qaror qabul qilishga o‘rgatadi. O‘yinlar yordamida o‘quvchilar matematik bilimlarni nafaqat o‘zlashtiradilar, balki hayotda qo‘llashni ham o‘rganadilar.

Shunday ekan, o‘yin texnologiyalarini to‘g‘ri tanlash va metodik asosda qo‘llash boshlang‘ich ta‘limda yuqori natijalarga olib keladi.

Adabiyotlar:

1. Абдуллаева, Н. Р. Математикани ўқитишда ўқувчиларни креатив фаолиятини ривожлантиришнинг дидактик тамойиллари. *“JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH” VOLUME 1, ISSUE 6*, 119.

2. Shoqosim o'g'li, A. U., Rahimovna, T. O. R., Mamasiddiqovna, A. N., Mamasoliyevich, T. R., & Roxataliyevna, A. N. (2022). Technologies For Improving The Quality Of Educational Results Of Schoolchildren By Developing A Personalized Model Of Teaching Mathematics Through Interactive Stories. *Journal of Positive School Psychology*, 6(11), 1354-1365.

3. Roxataliyevna, A. N. (2025). MAKTAB O‘QUVCHILARINI MATEMATIKA DARSLARIDA KREATIV FIKRLASHGA O‘RGATISHDA MANTIQUIY SAVOLLARNI AHAMIYATI. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(5), 649-653.

4. Roxataliyevna, A. N. (2024). MATEMATIKA DARSLARIDA O‘QUVCHILARNING KREATIV FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA O‘QUV SAVOLLARINING DIDAKTIK IMKONIYATLARI. *Science and innovation*, 3(Special Issue 50), 343-347.